

Vzájemná poloha dvou přímek v rovině

K vyšetření vzájemné polohy dvou přímek v rovině je třeba řešit soustavu dvou rovnic, kterými jsou přímky vyjádřeny, nebo vzájemný vztah směrových vektorů obou přímek.

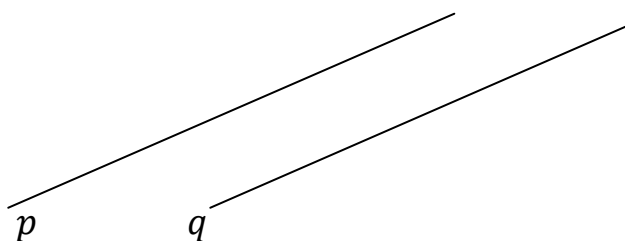
Pokud jsou zadány přímky p, q a jejich směrové vektory $\vec{u}, \vec{v}$

$$p: a_1x + b_1y + c_1$$

$$q: a_2x + b_2y + c_2 \quad \text{Výsledkem je vždy jedna z možností:}$$

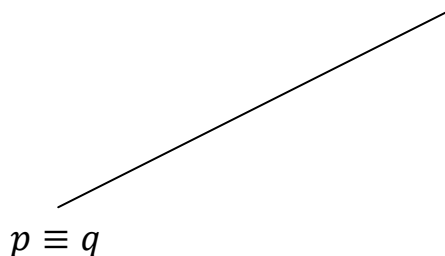
1. Rovnoběžné a různé přímky

Soustava nemá řešení (žádný společný bod), směrové vektory jsou rovnoběžné.

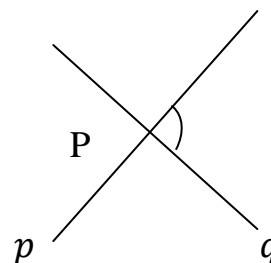
2. Rovnoběžné splývající přímky

Soustava má nekonečně mnoho řešení, směrové vektory jsou rovnoběžné.

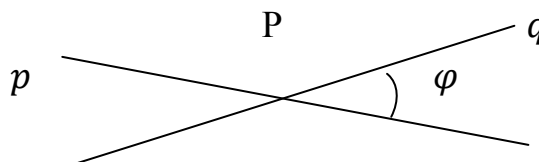
3. Kolmé přímky

Soustava má jedno řešení a směrové vektory jsou kolmé. Řešením soustavy jsou souřadnice průsečíku.

4. Různoběžné přímky

Soustava má jedno řešení – průsečík, vektory svírají úhel φ který je odchylkou těchto přímek.

Příklady k procvičení:

1. Určete vzájemnou polohu přímek

a) $p: 4x - 10y + 3 = 0$

$q: -2x + 5y - 2 = 0$

b) $p: 2x - 4y + 6 = 0$

$q: -3x + 6y - 9 = 0$

c) $p: 3x + 2y - 7 = 0$

$q: 2x - 3y + 4 = 0$

d) $p: 2x + y - 5 = 0$

$q: 3x - y + 4 = 0$

2. Zjistěte, které dvojice přímek jsou rovnoběžné:

$p: x = 3 - 4t$

$y = 4 + 3t$

$q: x = 3 - 3t$

$y = 4 + 3t$

$r: x = 1 + 8t$

$y = 5 - 6t$

3. Zjistěte, které dvojice přímek jsou navzájem kolmé:

$p: x = 2 + 5t$

$y = -1 + 3t$

$q: x = 2 - 3t$

$y = 4 + 5t$

$r: x = 7 + 3t$

$y = -5 + 5t$

4. Zjistěte, zda jsou následující přímky rovnoběžné nebo k sobě kolmé

a) $p: 3x - 7y + 5 = 0$

$q: 6x - 14y + 2 = 0$

$r: 7x + 3y - 1 = 0$

b) $p: 2x + 4y - 1 = 0$

$q: x - 2y + 3 = 0$

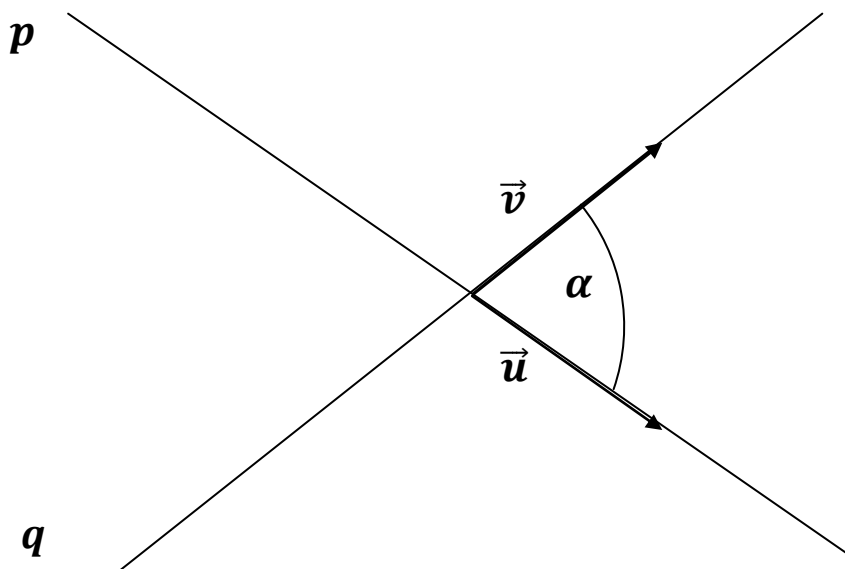
$r: 2x + y - 7 = 0$

Odchylka dvou přímek

Jsou-li p přímka se směrovým vektorem $\vec{u}$ a q přímka se směrovým vektorem $\vec{v}$

Pak jejich vzájemnou odchylku α určíme pomocí vztahu:

$$\cos \alpha = \frac{|\vec{u} \cdot \vec{v}|}{|\vec{u}| \cdot |\vec{v}|}$$

5. Vypočítejte odchylku a průsečík přímek:

a) $r: x - 2y + 6 = 0$
 $s: 3x - y - 2 = 0$

b) $r: 2x + y + 2 = 0$
 $s: 4x - 2y - 6 = 0$

c) $r: 2x + 4y - 3 = 0$
 $s: 2x - y + 5 = 0$

6. Určete obecné rovnice stran a velikosti vnitřních úhlů v trojúhelníku

ABC: $A=[4; 1]$ $B=[0; -2]$ $C=[12; -7]$ (98, 60, 22)

Příklady k procvičení vzájemné polohy přímek

V následujících příkladech vyšetřete vzájemnou polohu přímek, určete odchylku případně souřadnice průsečíku:

$$7. \quad p: \begin{cases} x = 1 + t \\ y = -2 - t \end{cases} \quad q: y = 3x - 1$$

$$8. \quad p: 10x + 2y + 6 = 0 \quad q: y = -5x + 2$$

$$9. \quad p: x + 3y - 6 = 0 \quad q: -2x + y + 5 = 0$$

$$10. \quad p: 3x - 2y + 13 = 0 \quad q: x - 5y = 0$$

$$11. \quad p: \begin{cases} x = 3 - 2t \\ y = 1 + t \end{cases} \quad q: y = 2x$$

Výsledky bez pořadí příkladů:

Různé rovnoběžky; kolmice s průsečíkem $P = [1, 2]$;

$P = [0; -1] \alpha = 63^\circ$; $P = [3, 1] \alpha = 82^\circ$; $P = [5; 1] \alpha = 45^\circ$

